C/2025/639

10.2.2025

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 21 ianuarie 2025

de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Ciprului

(C/2025/639)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121,

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263, în special articolul 17,

având în vedere recomandarea Comisiei,

întrucât:

CONSIDERAȚII GENERALE

(1) La 30 aprilie 2024, a intrat în vigoare un cadru reformat de guvernanță economică al UE. Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală ([1]), împreună cu Regulamentul (CE) nr. 1467/97 modificat privind aplicarea procedurii aplicabile deficitelor excesive ([2]) și cu Directiva 2011/85/UE a Consiliului modificată privind cadrele bugetare ale statelor membre ([3]) sunt elementele esențiale ale cadrului reformat de guvernanță economică al UE. Cadrul urmărește promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și prevenirea deficitelor publice excesive. El promovează, de asemenea, asumarea responsabilității la nivel național și pune un accent mai puternic pe obiectivele pe termen mediu, în combinație cu o asigurare mai eficientă și mai coerentă a respectării normelor.

(2) Planurile bugetar-structurale naționale pe termen mediu pe care statele membre le prezintă Consiliului și Comisiei se află în centrul noului cadru de guvernanță economică. Planurile trebuie să urmărească două obiective: i) asigurarea faptului că, printre altele, până la sfârșitul perioadei de ajustare, datoria publică se află pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau rămâne la niveluri prudente și a faptului că deficitul public este adus și menținut sub valoarea de referință de 3 % din PIB pe termen mediu și ii) asigurarea realizării de reforme și investiții care să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale UE. În acest scop, fiecare plan trebuie să prezinte un angajament pe termen mediu de a respecta o traiectorie a cheltuielilor nete ([4]) care să stabilească efectiv o constrângere bugetară pe durata planului, pe parcursul a patru sau cinci ani (în funcție de durata normală a legislaturii într-un stat membru). În plus, planul trebuie să explice modul în care statul membru va asigura realizarea reformelor și a investițiilor ca răspuns la principalele provocări identificate în contextul semestrului european, în special în recomandările specifice fiecărei țări (inclusiv cele referitoare la procedura privind dezechilibrele macroeconomice - PDM, dacă este cazul), precum și modul în care planul va aborda prioritățile comune ale Uniunii. Perioada de ajustare bugetară acoperă o perioadă de patru ani, care poate fi prelungită cu până la trei ani în cazul în care statul membru se angajează să realizeze un set de reforme și investiții relevante care îndeplinesc criteriile prevăzute în Regulamentul (UE) 2024/1263.

([1]) Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Regulamentul (UE) 2024/1264 al Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1467/97 privind accelerarea și clarificarea aplicării procedurii de deficit excesiv (JO L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Directiva (UE) 2024/1265 a Consiliului din 29 aprilie 2024 de modificare a Directivei 2011/85/UE privind cerințele referitoare la cadrele bugetare ale statelor membre (JO L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) „Cheltuieli nete” în sensul definiției de la articolul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263, și anume cheltuielile publice, excluzând (i) cheltuielile cu dobânzile, (ii) măsurile discreționare privind veniturile, (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii, (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune, (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

(3) După prezentarea planului, Comisia trebuie să evalueze dacă acesta respectă cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263.

(4) La recomandarea Comisiei, Consiliul trebuie apoi să adopte o recomandare prin care stabilește traiectoria cheltuielilor nete ale statului membru în cauză și, după caz, aprobă setul de angajamente în materie de reforme și investiții care stă la baza prelungirii perioadei de ajustare bugetară.

CONSIDERAȚII REFERITOARE LA PLANUL BUGETAR-STRUCTURAL NAȚIONAL PE TERMEN MEDIU AL CIPRULUI

(5) La 15 octombrie 2024, Ciprul a prezentat Consiliului și Comisiei planul său bugetar-structural național pe termen mediu. Prezentarea planului a avut loc în urma unei prelungiri a termenului prevăzut la articolul 36 din Regulamentul (UE) 2024/1263, astfel cum s-a convenit cu Comisia având în vedere motivele expuse de Cipru. La 15 noiembrie 2024, Ciprul a prezentat un addendum de revizuire a traiectoriei de creștere a cheltuielilor nete pentru a reflecta date mai recente. Această revizuire a fost necesară având în vedere modificarea înregistrării statistice a unei tranzacții semnificative care a devenit disponibilă după prezentarea planului și care a avut un impact major asupra nivelului cheltuielilor din 2023 și, prin urmare, asupra ratelor și nivelurilor de creștere a cheltuielilor prevăzute pentru 2024 și pentru perioada de ajustare 2025-2028.

Procesul anterior prezentării planului

(6) Pentru a stabili cadrul dialogului care are drept rezultat prezentarea planurilor bugetar-structurale naționale pe termen mediu, la 21 iunie 2024, în conformitate cu articolul 9 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Comisia a transmis Ciprului traiectoria de referință ([5]). Comisia a publicat traiectoria de referință la 15 octombrie 2024 ([6]). Traiectoria de referință este bazată pe riscuri și asigură faptul că, până la sfârșitul perioadei de ajustare bugetară și în absența unor măsuri bugetare suplimentare după perioada de ajustare, datoria publică se află pe o traiectorie descendentă plauzibilă sau rămâne la niveluri prudente pe termen mediu, iar deficitul public este adus sub 3 % din PIB în perioada de ajustare și este menținut sub această valoare de referință pe termen mediu. Termenul mediu este definit ca fiind perioada de zece ani după încheierea perioadei de ajustare. În conformitate cu articolele 7 și 8 din Regulamentul (UE) 2024/1263, traiectoria de referință este, de asemenea, în concordanță cu dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei și cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului. Traiectoria de referință a Ciprului prevede că, pe baza ipotezelor Comisiei pe care se sprijină orientările prealabile transmise în iunie 2024 și presupunând o perioadă de ajustare de patru ani, creșterea cheltuielilor nete nu ar trebui să depășească valorile din tabelul 1. Aceasta corespunde unei creșteri medii a cheltuielilor nete de 4,9 % pe durata perioadei de ajustare (2025-2028).

Tabelul 1: Traiectoria de referință transmisă de Comisie Ciprului la 21 iunie 2024

	2025	2026	2027	2028	Media 2025-2028
Creșterea maximă a cheltuielilor nete (anuală, %)	5,9	5,0	4,5	4,3	4,9

Sursa: calculele Comisiei.

(7) În conformitate cu articolul 12 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Ciprul și Comisia au purtat un dialog tehnic în perioada iulie-septembrie 2024. Dialogul s-a axat pe traiectoria cheltuielilor nete avută în vedere de Cipru și pe ipotezele macroeconomice subiacente, în special în ceea ce privește producția potențială și deviația PIB-ului. În plus, dialogurile tehnice au examinat realizarea preconizată a reformelor și a investițiilor care să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale Uniunii în ceea ce privește tranziția verde și digitală echitabilă, reziliența socială și economică, securitatea energetică și consolidarea capabilităților de apărare.

([5]) Orientările prealabile transmise statelor membre și Comitetului economic și financiar includ traiectorii cu și fără prelungirea perioadei de ajustare (care acoperă patru și, respectiv, șapte ani). Acestea includ, de asemenea, principalele condiții inițiale și ipotezele subiacente utilizate în cadrul de proiecție a datoriei publice pe termen mediu al Comisiei Europene. Traiectoria de referință a fost calculată pe baza metodologiei descrise în Monitorul privind sustenabilitatea datoriei (*Debt Sustainability Monitor*) din 2023 al Comisiei Europene (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Traiectoria se bazează pe previziunile Comisiei Europene din primăvara anului 2024 și pe prelungirea lor pe termen mediu până în 2033, iar creșterea pe termen lung a PIB-ului și costurile legate de îmbătrânirea populației sunt în concordanță cu Raportul comun al Comisiei Europene și al Consiliului din 2024 privind îmbătrânirea populației (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/20a00b2c-4847-446b-a103-192958a1e11a_en?filename=Commission_prior_guidance-cyprus_en.pdf.

(8) Conform informațiilor furnizate de Cipru în planul său, nu a avut loc un proces de consultare cu părțile interesate relevante de la nivel național (inclusiv partenerii sociali) înainte de prezentarea planului, astfel cum se prevede la articolul 11 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2024/1263, în conformitate cu dispozițiile tranzitorii prevăzute la articolul 36 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (UE) 2024/1263. Potrivit planului, principalele reforme și investiții făcuseră deja obiectul unor consultări cu partenerii sociali și cu societatea civilă în contextul pregătirii planului de redresare și reziliență al Ciprului.

(9) Consiliul bugetar cipriot a emis un aviz cu privire la previziunile macroeconomice și la ipotezele macroeconomice care stau la baza proiectului de buget pentru 2025 și a cadrului bugetar pe termen mediu pentru perioada 2025-2027 în contextul procesului bugetar pentru 2025. Consiliul consideră că ipotezele sunt plauzibile și că creșterea cheltuielilor primare nete respectă obligațiile care îi revin Ciprului în temeiul noului cadru de guvernanță economică al UE.

Alte procese conexe

(10) La 15 octombrie 2024, Ciprul și-a prezentat proiectul de plan bugetar pentru anul 2025. Comisia a adoptat un aviz cu privire la acest proiect de plan bugetar la 26 noiembrie 2024 ([7]).

(11) La 19 iunie 2024, Comisia a concluzionat că Ciprul se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, Ciprul se confruntă cu vulnerabilități legate de datoria privată, publică și externă, care în ansamblu au scăzut, dar rămân relevante, în timp ce deficitul mare de cont curent a crescut și mai mult.

(12) La 21 octombrie 2024, Consiliul a adresat Ciprului o serie de recomandări specifice (CSR) în contextul semestrului european ([8]).

REZUMATUL PLANULUI ȘI EVALUAREA ACESTUIA DE CĂTRE COMISIE

(13) În conformitate cu articolul 16 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Comisia a evaluat planul după cum urmează:

Context: situația și perspectivele macroeconomice și bugetare

(14) Activitatea economică din Cipru a crescut cu 2,6 % în 2023, ca urmare a cererii interne, în special a consumului privat susținut de redresarea salariului real. Potrivit previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează că economia va crește cu 3,6 % în 2024, datorită investițiilor și exporturilor solide, în special ca urmare a turismului, și datorită sectorului TIC și al serviciilor de transport maritim. Se preconizează că și cheltuielile gospodăriilor vor contribui la creșterea economică, deși într-un ritm mai lent. Pentru 2025 și 2026, se estimează că creșterea PIB-ului real va rămâne dinamică, la un nivel de 2,8 % și, respectiv, 2,5 %, susținută de factori similari. Se preconizează, de asemenea, că creșterea PIB-ului potențial va rămâne solidă în cursul acelorași ani, ca urmare a consolidării intensității capitalului și a dinamicii favorabile a pieței forței de muncă. Rata șomajului a fost de 5,9 % în 2023 și, potrivit estimărilor Comisiei, va scădea la 4,9 % în 2024, la 4,7 % în 2025 și la 4,5 % în 2026. Se preconizează că inflația (creșterea deflatorului PIB) va scădea ușor de la 3,8 % în 2023 la 3,5 % în 2024 și va ajunge la 2,3 % în 2025 și la 2,2 % în 2026.

(15) În ceea ce privește evoluțiile bugetare, în 2023, excedentul public al Ciprului s-a ridicat la 2,0 % din PIB. Conform previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează că acesta va ajunge la 3,5 % din PIB în 2024, va scădea la 2,7 % din PIB în 2025 și, în ipoteza menținerii politicilor actuale, va rămâne la 2,7 % din PIB în 2026. Previziunile Comisiei din toamna anului 2024 includ proiectul de buget al Ciprului pentru 2025, pe care guvernul l-a adoptat în octombrie 2024, iar parlamentul național urma să-l voteze în decembrie 2024. Datoria publică era de 73,6 % din PIB la sfârșitul anului 2023. Potrivit previziunilor Comisiei Europene din toamna anului 2024, se preconizează că ponderea datoriei va scădea la 66,4 % din PIB la sfârșitul anului 2024. Se estimează că aceasta va scădea la 61,4 % din PIB la sfârșitul anului 2025 și la 56,7 % din PIB la sfârșitul anului 2026. Previziunile bugetare ale Comisiei nu iau în considerare angajamentele de politică din planurile pe termen mediu în forma actuală până când acestea nu sunt sprijinite de măsuri de politică concrete anunțate în mod credibil și detaliate suficient.

Traiectoria cheltuielilor nete și principalele ipoteze macroeconomice din plan

(16) Planul bugetar-structural național pe termen mediu al Ciprului acoperă perioada 2025-2028 și prezintă o ajustare bugetară pe o perioadă de patru ani.

(17) Planul conține toate informațiile prevăzute la articolul 13 din Regulamentul (UE) 2024/1263.

([7]) Avizul Comisiei privind proiectul de plan bugetar al Ciprului, 26.11.2024, C(2024) 9050 final.
([8]) Recomandarea Consiliului din 21 octombrie 2024 privind politicile economice, bugetare, de ocupare a forței de muncă și structurale ale Ciprului.

(18) Planul prevede angajamentul de a respecta traiectoria cheltuielilor nete indicată în tabelul 2, care corespunde unei creșteri medii a cheltuielilor nete de 5,2 % în perioada 2025-2028. Creșterea medie a cheltuielilor nete raportată în plan pentru perioada de ajustare (2025-2028) depășește traiectoria de referință transmisă de Comisie la 21 iunie 2024. Planul se bazează pe ipoteza unei scăderi treptate a creșterii PIB-ului potențial de la 3,9 % în 2024 la 3,1 % în 2028. În plus, planul preconizează că rata de creștere a deflatorului PIB va rămâne ridicată în 2024, în principal ca urmare a deflatorului public ridicat preconizat, care reflectă implementarea integrală preconizată a mecanismului de indexare automată. Pentru anii următori, se preconizează că deflatorul PIB se va îndrepta treptat către 2 %.

Tabelul 2: Traiectoria cheltuielilor nete și principalele ipoteze din planul Ciprului

	2024	2025	2026	2027	2028	Media pe perioada de valabilitate a planului 2025-2028
Creșterea cheltuielilor nete (anuală, %)	2,7	6,0	5,0	5,4	4,3	5,2
Creșterea cheltuielilor nete (cumulată, începând cu anul de referință 2023, %)	2,7	8,9	14,3	20,5	25,7	nu se aplică
Creșterea PIB-ului potențial (%)	3,9	3,6	3,3	3,3	3,1	3,3
Inflația (creșterea deflatorului PIB) (%)	3,8	2,4	2,0	2,0	2,0	2,1

Sursa: planul bugetar-structural pe termen mediu al Ciprului și calculele Comisiei.

Implicațiile pentru datoria publică ale angajamentelor din plan privind cheltuielile nete

(19) Dacă traiectoria cheltuielilor nete asumată în plan și ipotezele subiacente ale acesteia se materializează, datoria publică ar scădea treptat, potrivit planului, de la 66 % din PIB în 2024 la 47,4 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028), conform tabelului de mai jos. Se preconizează că ponderea datoriei în PIB va scădea cu aproape 19 puncte procentuale în cursul perioadei de ajustare, până în 2028. După ajustare, pe termen mediu (și anume până în 2038), se preconizează că ponderea datoriei publice va continua să scadă conform planului, ajungând la 27,9 % din PIB până în 2038 ([9]).

Tabelul 3: Evoluția datoriei publice și a soldului bugetului public în planul Ciprului

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Datoria publică (% din PIB)	77,4	68,9	64,2	58,8	53,3	47,4	27,9
Soldul bugetar (% din PIB)	3,3	3,9	2,7	2,6	2,1	2,1	0,8

Sursa: planul bugetar-structural pe termen mediu al Ciprului.

Astfel, conform planului și addendumului său, datoria publică ar urma să fie adusă, până la sfârșitului anului 2026, sub valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat. Acest lucru este plauzibil pe baza ipotezelor planului și se preconizează că datoria se va situa sub 60 % din PIB până în 2038 potrivit tuturor testelor de rezistență

([9]) Planul a fost prezentat la 15 octombrie 2024, dar ia în considerare – prin addendumul său – modificarea tratamentului statistic pentru plata de către stat a sumei de 360 de milioane EUR către noul sistem de pensii pentru funcționarii publici, care a fost efectuată la 22 octombrie 2024, deoarece a avut un impact major asupra traiectoriei de creștere a cheltuielilor nete.

deterministe din cadrul analizei sustenabilității datoriei efectuate de Comisia Europeană. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu cerința privind datoria prevăzută la articolul 6 litera (a) și la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Implicațiile pentru soldul bugetar ale angajamentelor din plan privind cheltuielile nete

(20) Pe baza traiectoriei cheltuielilor nete și a ipotezelor planului, excedentul public ar urma să fie de 2,7 % din PIB în 2025, 2,6 % din PIB în 2026 și 2,1 % din PIB în 2027 și 2028. Astfel, conform planului, soldul bugetului public nu ar depăși valoarea de referință de 3 % din PIB la sfârșitul perioadei de ajustare (2028). În plus, în cei zece ani care urmează perioadei de ajustare (și anume până în 2038), deficitul public nu ar depăși 3 % din PIB. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu cerința privind deficitul prevăzută la articolul 6 litera (b) și la articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Coerența planului cu dispozitivul de siguranță privind reziliența deficitului

(21) În cazul în care ipotezele și angajamentele planului se materializează, deficitul structural ar rămâne sub 1,5 % din PIB pe tot parcursul perioadei de ajustare. Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, marja de reziliență comună menționată la articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2024/1263 va continua să fie respectată și, prin urmare, nu este necesară îmbunătățirea suplimentară a soldului primar structural menționată la articolul 8 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2024/1263.

Coerența planului cu dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei

(22) În conformitate cu articolul 7 din Regulamentul (UE) 2024/1263, întrucât datoria publică se va situa între 60 % și 90 % din PIB în 2024 și 2025, potrivit planului, ponderea datoriei trebuie să se reducă în medie cu cel puțin 0,5 puncte procentuale pe an până când va scădea sub 60 % din PIB. Această scădere medie se calculează pe parcursul perioadei 2024-2026 și se ridică la 5,1 puncte procentuale (a se vedea tabelul 3). Prin urmare, pe baza angajamentelor de politică și a ipotezelor macroeconomice ale planului, traiectoria cheltuielilor nete prezentată în plan este în concordanță cu dispozitivul de siguranță privind sustenabilitatea datoriei.

Ipotezele macroeconomice ale planului

(23) Planul se bazează pe un set de ipoteze care diferă de ipotezele Comisiei transmise Ciprului la 21 iunie 2024. În special, planul utilizează ipoteze diferite pentru șase variabile, cum ar fi punctul de plecare al soldului primar structural în 2024, elasticitatea veniturilor în PIB și ipotezele de creștere (în ceea ce privește creșterea reală și potențială, precum și eliminarea deviației PIB-ului). În cele ce urmează este inclusă o analiză a acestor diferențe între ipoteze. Diferențele dintre ipoteze având cel mai semnificativ impact asupra creșterii medii a cheltuielilor nete sunt enumerate mai jos, împreună cu o analiză a fiecărei ipoteze luate separat.

— Punctul de plecare este mai favorabil, deoarece soldul primar structural din 2024 indicat în plan este semnificativ mai mare decât cel din ipotezele Comisiei. Planul utilizează date mai actualizate și estimează că excedentul primar structural va fi de 4,2 % din PIB în 2024, comparativ cu un excedent de 3,5 % din PIB preconizat în orientările prealabile. Acest lucru se datorează unor venituri fiscale semnificativ mai mari decât se preconizase, pe baza datelor privind rezultatul bugetar. În consecință, se consideră că această ipoteză este justificată în mod corespunzător.

— Planul ia în considerare o elasticitate a veniturilor în PIB diferită față de cea a Comisiei, care prevede o elasticitate structurală unitară a veniturilor în PIB-ul potențial. Veniturile mai mici exprimate în plan ca procent din PIB urmează o ipoteză mai prudentă, veniturile crescând în funcție de evoluția prețurilor și a veniturilor. De asemenea, planul nu presupune niciun venit suplimentar din soluționarea cazurilor fiscale restante și din eventuale îmbunătățiri ale administrării sistemului de impozite și taxe. În consecință, se consideră că această ipoteză este justificată în mod corespunzător. Aceasta contribuie la o creștere medie a cheltuielilor nete pe parcursul perioadei de ajustare în cadrul planului mai mică decât cea din ipotezele Comisiei.

— Planul se bazează pe ipoteza unei scăderi a creșterii PIB-ului real de la un nivel estimat de 3,7 % în 2024 la 3,1 % în 2025, urmată de o accelerare în continuare până la 3,3 % în 2027. Orientările prealabile ale Comisiei preconizează o creștere mai mică, începând de la 2,8 % în 2024 și atingând un nivel maxim de 3,0 % în 2025, urmată de o scădere treptată până la 1,5 % în 2027. În ansamblu, profilul de creștere a PIB-ului real prevăzut în plan este mai favorabil decât ipoteza Comisiei pentru perioada de ajustare. De asemenea, planul prezintă un profil mai volatil. După perioada de ajustare, planul presupune un profil similar cu cel din orientările prealabile

ale Comisiei. Planul se bazează pe ipoteza că creșterea PIB-ului potențial se va menține peste 3 % pe parcursul perioadei de ajustare, ceea ce reprezintă un nivel mai ridicat decât creșterea potențială medie de aproximativ 2 % preconizată în orientările prealabile ale Comisiei. În plus, planul nu se aliniază la ipoteza unei traiectorii de creștere potențială care să elimine deviația PIB-ului până în 2028, ceea ce nu este în concordanță cu cadrul privind analiza sustenabilității datoriei.

Restul diferențelor dintre ipoteze nu au un impact semnificativ asupra creșterii medii a cheltuielilor nete în comparație cu ipotezele Comisiei. În ansamblu, toate diferențele dintre ipoteze luate împreună ar putea conduce la o creștere medie a cheltuielilor nete mai mare decât în traiectoria de referință, fără impact asupra conformității planului cu cerința din Regulamentul (UE) 2024/1263. Cu toate acestea, Ciprul a optat pentru o traiectorie a cheltuielilor în conformitate cu traiectoria de referință transmisă de Comisia Europeană la 21 iunie 2024, ajustată numai în funcție de impactul modificării tratamentului statistic al unei tranzacții semnificative, plata efectuată de stat către noul sistem de pensii pentru funcționarii publici. Acest lucru a condus la o creștere medie a cheltuielilor nete care este cu aproximativ 0,3 puncte procentuale mai mare decât în traiectoria de referință a Comisiei, ca urmare a noului punct de plecare din 2024. Comisia va lua în considerare analiza de mai sus a ipotezelor planului în viitoarele sale evaluări ale conformității cu prezenta recomandare.

Strategia bugetară din plan

(24) Conform strategiei bugetare orientative din plan, angajamentele legate de cheltuielile nete se vor concretiza în principal prin politicile existente. Planul ia în considerare impactul măsurilor adoptate privind veniturile și cheltuielile, cum ar fi creșterile salariale din sectorul public aprobate în 2024, măsurile de sprijinire a nevoilor în materie de locuințe ale gospodăriilor vulnerabile, eliminarea treptată a reducerilor ratelor de impozitare și neindexarea tranșelor de impozit pe venitul persoanelor fizice. Planul nu presupune niciun venit suplimentar din acumularea de cazuri fiscale restante, ceea ce ar putea contribui în continuare în mod pozitiv la creșterea veniturilor, conform evoluțiilor din ultimii ani. Planul subliniază că obiectivele stabilite vor fi atinse fără a fi necesare măsuri bugetare suplimentare. Proiectul de plan bugetar pentru 2025 reafirmă această poziție și confirmă faptul că angajamentul privind cheltuielile nete pentru 2025 va fi realizat fără a fi necesare măsuri bugetare suplimentare ([10]).

Intenții în materie de reforme și de investiții din plan care răspund principalelor provocări identificate în contextul semestrului european și priorităților comune ale Uniunii

(25) Planul descrie intențiile de politică privind reforme și investiții menite să răspundă principalelor provocări identificate în contextul semestrului european (în special în recomandările specifice de țară, inclusiv în cele referitoare la procedura privind dezechilibrele macroeconomice) și să abordeze prioritățile comune ale UE. Planul include o listă amplă de aproximativ 50 de reforme și investiții care abordează prioritățile comune ale UE, dintre care 26 sunt sprijinite financiar prin MRR și 24 prin fondurile politicii de coeziune.

(26) În ceea ce privește prioritatea comună a unei tranziții verzi și digitale echitabile, inclusiv obiectivele climatice prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1119, planul cuprinde reforme și investiții finanțate din fonduri naționale și ale UE. Majoritatea măsurilor privind tranziția verde prezentate în plan sunt încorporate și în Planul național privind energia și clima al Ciprului. Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2024 legate de consolidarea adaptării la schimbările climatice, planul include o reformă care revizuiește și actualizează Strategia națională a Ciprului privind adaptarea la schimbările climatice. Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2023 legate de accelerarea implementării energiei din surse regenerabile și de îmbunătățirea infrastructurii și a rețelelor energetice, planul include digitalizarea rețelei de energie electrică pentru a spori pătrunderea în continuare a surselor regenerabile de energie (fondurile politicii de coeziune) și proiectul „Great Sea Interconnector"[inclus în planul de redresare și reziliență (PNRR)]. Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2023 legate de eficiența energetică, planul include investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice a școlilor (fondurile politicii de coeziune) și promovarea energiei din surse regenerabile și a măsurilor individuale de eficiență energetică în locuințe (incluse în PNRR). Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2023 legate de trecerea la un transport durabil, planul include sprijinul pentru achiziționarea de vehicule electrice (inclus în PNRR) și proiecte de infrastructură privind planurile de mobilitate urbană durabilă (incluse în PNRR și în fondurile politicii de coeziune). Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2020 legate de îmbunătățirea gestionării apei și a deșeurilor, planul include un sistem la nivel național pentru colectarea separată a deșeurilor municipale (fondurile politicii de coeziune) și Planul național de acțiune pentru economia circulară (inclus în PNRR și în fondurile politicii de coeziune). Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2019 legate de facilitarea îmbunătățirii competențelor digitale, planul include un

([10]) A se vedea Avizul Comisiei privind proiectul de plan bugetar al Ciprului, 26.11.2024, C(2024) 9050 final.

plan de acțiune privind competențele digitale (inclus în PNRR). Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2020 legate de digitalizarea sectorului public, planul include digitalizarea serviciilor publice (inclusă în PNRR și în fondurile politicii de coeziune) și introducerea identității electronice. Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2020 legate de îmbunătățirea cercetării și inovării, planul include funcționarea Fondului de capitaluri proprii al Ciprului (inclus în PNRR), care sporește disponibilitatea surselor alternative de finanțare, în special pentru întreprinderile inovatoare și întreprinderile nou-înființate.

(27) În ceea ce privește prioritatea comună a rezilienței sociale și economice, inclusiv Pilonul european al drepturilor sociale, planul cuprinde reforme și investiții finanțate din fonduri naționale și ale UE. Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2024 legate de îmbunătățirea guvernanței entităților de stat în conformitate cu standardele internaționale, planul include un plan de acțiune care stabilește patru piloni de acțiune. Pentru a da curs recomandărilor specifice de țară din 2019 și 2020 legate de îmbunătățirea mediului de afaceri și a accesului la finanțare, planul include simplificarea procedurilor pentru proiectele de dezvoltare strategică (inclusă în PNRR), înființarea unei agenții naționale de promovare (inclusă în PNRR) și funcționarea Fondului de capitaluri proprii al Ciprului (inclus în PNRR). Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2020 legate de creșterea eficacității, a eficienței și a echității sistemului fiscal, planul include un set de reforme privind planificarea fiscală agresivă (incluse în PNRR). Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2020 legate de concentrarea la începutul perioadei a proiectelor mature de investiții publice, planul include proiecte de infrastructură privind mobilitatea urbană durabilă, renovarea stațiilor de epurare a apei și instalarea și exploatarea infrastructurii de contorizare inteligentă (incluse în PNRR). Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2024 legate de consolidarea educației, a educației și formării profesionale și a învățării în rândul adulților, planul include un nou sistem de evaluare a activității educaționale și a cadrelor didactice (inclus în PNRR), reforma programei de învățământ în învățământul tehnic și general secundar (inclusă în PNRR), acțiuni de dezvoltare a educației și formării profesionale tehnice (fondurile politicii de coeziune), digitalizarea și îmbunătățirea eficacității serviciilor furnizate de serviciul public de ocupare a forței de muncă (incluse în PNRR), punerea în aplicare a Strategiei Ciprului privind învățarea pe tot parcursul vieții pentru perioada 2021-2027 și dezvoltarea conturilor personale de învățare pe tot parcursul vieții (fondurile politicii de coeziune). Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2020 legate de promovarea unor formule flexibile de lucru, planul include, de asemenea, diverse sisteme (fondurile politicii de coeziune). Pentru a da curs recomandărilor specifice de țară din 2019 și 2020 legate de asigurarea unor servicii de educație și îngrijire a copiilor la prețuri accesibile, a unor venituri de înlocuire adecvate și a accesului la protecție socială pentru toți, planul include măsuri precum o reformă a învățământului preșcolar, acțiuni pentru incluziune școlară și socială (DRA.S.E.+) și crearea unor structuri la domiciliu pentru copii, adolescenți cu tulburări de comportament, persoane cu handicap și persoane care au nevoie de îngrijire pe termen lung (incluse în PNRR și în fondurile politicii de coeziune) și venitul minim garantat (fondurile politicii de coeziune). Pentru a da curs recomandării specifice de țară din 2020 legate de consolidarea rezilienței și a capacității sistemului de sănătate, planul include investiții în extinderea, modernizarea sau construirea de spitale (incluse în PNRR).

(28) În ceea ce privește prioritatea comună a securității energetice, planul include măsuri de modernizare și extindere a rețelei și a stocării pentru a face față unei ponderi tot mai mari a surselor regenerabile de energie, pentru a reduce dependența de combustibilii fosili, pentru a extinde și a accelera măsurile de eficiență energetică. Pentru a dezvolta interconectări energetice cu țările învecinate, planul include „Great Sea Interconnector”, un proiect de infrastructură energetică ce vizează conectarea rețelei de energie electrică a Ciprului cu cea a Greciei și, într-o etapă ulterioară, cu cea a Israelului.

(29) În ceea ce privește prioritatea comună a capabilităților de apărare, planul nu include nicio măsură.

(30) Planul oferă o imagine de ansamblu a nevoilor de investiții publice ale Ciprului legate de prioritățile comune ale UE. În ceea ce privește prioritatea comună a unei tranziții verzi și digitale echitabile, inclusiv obiectivele climatice prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/1119, planul cuprinde nevoi de investiții publice și private în valoare de 21,6 miliarde EUR, identificate în Planul național privind energia și clima al Ciprului, pentru atingerea noilor obiective de reducere a emisiilor, pentru modernizări vizând eficiența energetică în spitalele publice și pentru introducerea unui nou sistem de achiziții publice electronice. În ceea ce privește prioritatea comună a rezilienței sociale și economice, planul include nevoi de investiții pentru îmbunătățirea sistemului de sănătate, cum ar fi crearea unei baze de date unice de fișiere electronice de către autoritatea națională de e-sănătate. În ceea ce privește prioritatea comună a capabilităților de apărare, planul include nevoi de investiții pentru extinderea și modernizarea unităților de infrastructură existente, pentru cofinanțarea proiectelor europene comune de cercetare și dezvoltare și pentru finanțarea proiectelor naționale de cercetare și dezvoltare în domeniul apărării.

Concluzia evaluării de către Comisie

În ansamblu, Comisia consideră că planul Ciprului îndeplinește cerințele Regulamentului (UE) 2024/1263.

CONCLUZIA GENERALĂ A CONSILIULUI

(31) Consiliul salută planul bugetar-structural pe termen mediu al Ciprului și consideră că implementarea sa deplină ar conduce la asigurarea unor finanțe publice solide și la sprijinirea sustenabilității datoriei publice, precum și a creșterii durabile și favorabile incluziunii.

(32) Consiliul ia act de evaluarea planului de către Comisie. Cu toate acestea, Consiliul invită Comisia să își prezinte evaluarea planurilor viitoare într-un document separat de recomandările Comisiei de recomandări ale Consiliului.

(33) Consiliul ia act de evaluarea de către Comisie a traiectoriei cheltuielilor nete și a principalelor ipoteze macroeconomice din plan, inclusiv din perspectiva orientărilor anterioare ale Comisiei, precum și de implicațiile traiectoriei cheltuielilor nete a planului pentru deficitul public și datoria publică. Consiliul ia act de evaluarea Comisiei potrivit căreia ipotezele macroeconomice și bugetare, deși diferă în unele cazuri de ipotezele Comisiei, inclusiv pentru a se ține seama de datele macroeconomice și bugetare actualizate, sunt în general justificate în mod corespunzător și susținute de argumente economice solide. Consiliul ia act de strategia bugetară generală a planului și de riscurile pentru perspective, care ar putea afecta materializarea scenariului macroeconomic și a ipotezelor subiacente și realizarea traiectoriei cheltuielilor nete a planului. Consiliul remarcă, de asemenea, faptul că riscurile geopolitice pot exercita presiuni asupra cheltuielilor de apărare.

(34) Consiliul se așteaptă ca Ciprul să fie pregătit să își ajusteze strategia bugetară în funcție de necesități, pentru a asigura realizarea traiectoriei cheltuielilor sale nete. Consiliul decide să monitorizeze îndeaproape evoluțiile economice și bugetare, inclusiv cele care stau la baza scenariului planului.

(35) Consiliul consideră că sunt necesare discuții suplimentare pentru a se ajunge la o înțelegere comună cu privire la implicațiile din perspectiva supravegherii anuale ale ratelor cumulate de creștere a cheltuielilor nete în timp util pentru următoarea rundă a supravegherii bugetare.

(36) Consiliul ia act de descrierea de către Comisie a nevoilor și intențiilor în materie de reforme și investiții, ca răspuns la principalele provocări identificate în contextul semestrului european, și subliniază importanța asigurării realizării unor astfel de reforme și investiții. Pe baza rapoartelor prezentate de Comisie, Consiliul va evalua aceste reforme și investiții și va monitoriza implementarea lor, în cadrul semestrului european.

(37) Consiliul așteaptă cu interes rapoartele anuale ale Ciprului privind progresele înregistrate, care trebuie să conțină în special informații cu privire la progresele înregistrate în privința implementării traiectoriei cheltuielilor nete, astfel cum a fost stabilită de Consiliu, și a implementării unor reforme și investiții mai ample în contextul semestrului european.

(38) În conformitate cu articolul 17 din Regulamentul (UE) 2024/1263, Consiliul ar trebui să recomande Ciprului traiectoria cheltuielilor nete stabilită în plan,

RECOMANDĂ Ciprului:

1. să se asigure că creșterea cheltuielilor nete nu depășește valorile maxime stabilite în anexa I la prezenta recomandare.

Adoptată la Bruxelles, 21 ianuarie 2025.

Pentru Consiliu

Președintele

A. DOMAŃSKI

ANEXA I

Ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete
(rate de creștere anuale și cumulate, în termeni nominali)

Cipru

Anii		2025	2026	2027	2028
Rate de creștere (%)	Anuale	6,0	5,0	5,4	4,3
	Cumulate (*)	8,9	14,3	20,5	25,7

(*) Ratele de creștere cumulate se calculează în raport cu anul de bază 2023. Ratele de creștere cumulate sunt utilizate în monitorizarea anuală a conformității ex-post în contul de control.